

20 / JARO 2017

ČTVRTLETNÍK PRO OBNOVU
ČESKÉ FILANTROPIE

UMĚNÍ DAROVAT

THE ART
OF GIVING

K ČEMU JE BOHATSTVÍ
PROČ JE PRO ČLOVĚKA DOBRÉ,
KDYŽ NECHÁ SVÉ PENÍZE PROUDIT

↓ EDITORIAL

Vážení a milí čtenáři, přišlo jaro a i ve filantropickém světě se klubají nové a nové projekty. V tomto čísle se věnujeme těm nejnovějším nápadům i těm starším. Ve stádiu nadějného zrodu je fenomenální aplikace a sociální síť *ViaGood*. Česká partička dává dohromady projekt, který by měl být podle jejich slov jednoho dne stejně cool, jako je dnes Facebook nebo Instagram. Tady ovšem půjde o dobročinnost a sdílení pozitivního světa. Na světě jsou také webové stránky *jakofilantrop.cz*, *darujme.cz*, *dobro-druzi.cz*, doporučuji Vám se jimi proklikat, je tu plno novátorských přístupů k filantropii pro jedince i firmy!

K rozhovoru jsme tentokrát přizvali člověka se zajímavým příběhem, psychologa, který zbohatl založením krejčovského salónu Galard. Poté Stanislav Gálik mentálně vyhořel, rozvedl se a vyrazil na cestu kolem světa, kde mluvil s bohatými lidmi, co je činí šťastnými. A pro Vaši informaci které největší dary se ve filantropii odehrály? Přečtěte si ve stejnojmenném tématu. Také přinášíme šťastný profil Sanjiva Suriho, vítěze ceny Via Bona v kategorii Mecenáš. Když jsme se před lety bavili kvůli článku o štěstí, citoval mi z výzkumu Harvardovy univerzity, který se štěstím zabýval. Zásadní bylo zjištění, že na náš pocit štěstí mají vnější okolnosti vliv jen z 10–15 procent. 85 procent vychází z našeho vnitřka. Stejný výzkum také říkal, že pocit štěstí lze zvýšit denním půlhodinovým cvičením. Kroky jsou následující: 1. Buďte každý den vděční za tři věci ve svém životě. 2. Provozujeme minimálně 10–15 minut fyzickou aktivitu. 3. Minimálně 2–5 minut meditujme. 4. Napišme někomu něco pozitivního, nemusíme ho ani znát. A 5. Zapisujme si, co nejpozitivnějšího se nám za posledních 24 hodin stalo. Tak schválně.

Přejeme vám krásné jaro a spoustu pozitivních myšlenek,

Nora Grundová
šéfredaktorka

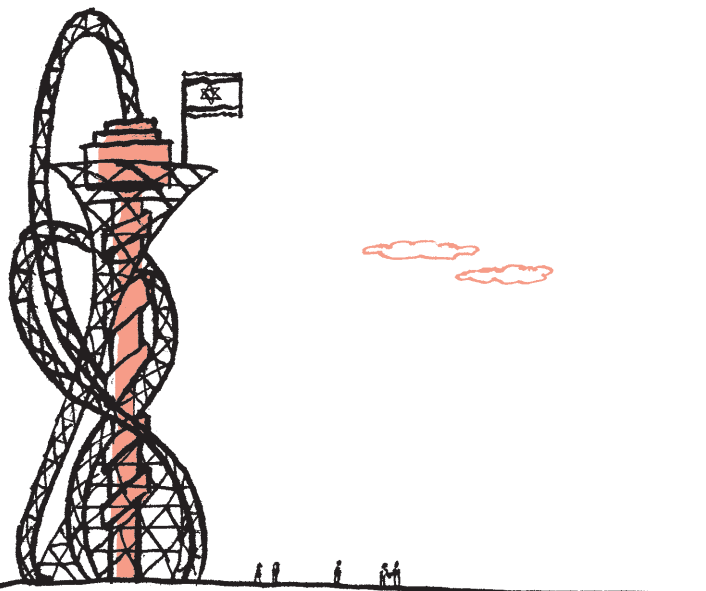
Jiří Bárta
ředitel Nadace Via

FILANTROPOVÉ A VYPRAVĚČI

Vznikl nový **webový portál s pádným názvem *filantrop.cz***, který láká na netradiční teambuilding. Webová databáze shromažďuje projekty, na které chybějí neziskovkám a příspěvkovkám peníze či lidská síla. *Filantrop.cz* jim pomůže s realizací. Díky novému portálu a rozrůstající se databázi si od letošního roku může jakákoli firma vybrat podle svých možností a preferencí organizaci, kterou chce podpořit, a projekt, který má zájem realizovat. Ať jde o úpravu parku, výrobu jediné lavičky nebo znovuvybudování zbořeného kostela.

Honza Badalec byl básník, úspěšný kreativní ředitel reklamních agentur a posledních třináct let života bezdomovec a průvodce po Praze pod záštitou organizace *Pragulic*. Chystanou sbírkou *Vážené básně* si hodlal vydělat na zaplacení sdílené kanceláře, ale už to pro nemoc nestihl. Jeho příznivcům se podařilo dát dohromady Badalcovy básně ze 70. a 80. let. Na vydání knihy se rozhodli peníze vybrat přes Hithit, skončili šťastně na 155 procentech potřebné částky. 31. března, rok a den po jeho smrti, bude svazek básní pod názvem *Samolibé verše* pokřtěn.

2

Cena Via Bona slaví 20. výročí. Nadace Via k oslavě připravila na 23. května 2017 výroční slavnostní večer v Pražské křižovatce. Během něj si nadace a její příznivci připomenou začátky oceňování filantropů v České republice, jak se tradice dobročinnosti za posledních dvacet let proměnila, a nejinspirativnější filantropové a jejich činy budou symbolicky znovu oceněni.

V pondělí 27. února se v Česku rozběhl už 6. ročník mezinárodního vzdělávacího a akceleračního programu **Social Impact Award**, zaměřený na rozvoj společensky odpovědného podnikání mladých lidí. Díky tomuto programu rozjely v minulosti své podnikání skupiny jako Czechitas, Rekola, Bezobalu, Frusack, Koala Phone nebo NÁZNAK. Letos se do programu mohou přihlásit lidé ve věku 15–30 let. *Social Impact Award* potrvá sedm měsíců, začíná roadshow vzdělávacích workshopů, kde si zájemci mohou vyzkoušet emoční mapy, plánování, PR a marketing. Přihlášky se podávají do 30. dubna.

V Langhans – Centru Člověka v tísni se 20. března konala česká **oslava Světového dne vyprávění** v podobě festivalu *Storyslam*. V ten den se na stovkách míst na světě sešli lidé, co rádi vyprávějí příběhy před publikem. Letošním tématem příběhů byly „proměny“. Kromě řady pětiminutových vystoupení byly součástí *Storyslamu* vypravěčské dílny a workshopy pro pedagogy.

3

6. února získal umělec britsko-indického původu **Anish Kapoor** ocenění *Genesis* za zásluhy pro Izrael a judaismus. Cenu Kapoorovi udělila vláda Izraele, vládní Židovská agentura a nadace *Genesis Prize Foundation*. Součástí ocenění byla i odměna jeden milion dolarů. Tu designér a umělec věnoval syrským uprchlíkům. „Dnes je ve světě přes 60 milionů běženců, uprchlickou krizi máme přímo na prahu našich dveří. Je pro mě ctí přijmout ocenění a předávám dar na ulehčení osudu syrských uprchlíků,“ prohlásil Anish Kapoor. V minulosti ocenění získali houslista Itzhak Perlman, bývalý starosta New Yorku Michael Bloomberg nebo herec Michael Douglas.

DNES JE VE SVĚTĚ 60 MILIONŮ BĚŽENCŮ, UPRCHLICKOU KRIZI MÁME PŘÍMO NA PRAHU NAŠICH DVEŘÍ.

Anish Kapoor při převzetí ocenění Genesis Prize

Zdroje: www.nadacevia.cz, www.filantrop.cz, www.hithit.com/cs/project/3278/samolibe-verse-honzy-badalce, www.asr.cz, www.spolecenskaodpovednostfirem.cz, www.clovekvitisi.cz, www.timesofisrael.com

VĚDĚT PŘESNĚ, CO DÁVAT

TEXT: NAĎA STRAKOVÁ, FOTO: ARCHIV STANISLAVA GÁLIKA

Zajímá ho psychologie bohatých; ví, s čím rozhodně nezaměňovat úspěch; a říká, že život je pro něj jeden velký raut. Psycholog a investor Stanislav Gálik promluvil nejen o tom, jak stopoval po světě letadlo.

Ve 24 letech zbohatl tak, že ho český magazín *Forbes* zařadil mezi třicítku nejvlivnějších osobností pod třicet let. Pak přišel pád, rozpad manželství, vyhoření. Stanislav Gálik se vydal na několika-měsíční cestu kolem světa tzv. *richhike*. Žádný batůžek, karimatka a palec nahore někde na výpadovce. *Richhike* je stopování s bohatými jejich vlastními letadly, kabriolety, ubytování v luxusních sídlech a snídane s hovory o smyslu života a peněz.

Během vašeho putování po světě jste sbíral materiál na disertační práci o psychologii bohatých. Jednou z kapitol má být i filantropie bohatých. K čemu jste během psaní doposud dospěl?

Zatím se mi ukazuje, že peníze – potažmo bohatství – z lidí větší filantropy nedělá. Člověk buď ten filantropický gen v sobě má, nebo nemá – a má tendenci pomáhat bez ohledu na to, kolik má. Když to přeženu, tak mi z toho vychází, že třeba Karel Janeček by pravděpodobně pomáhal bez ohledu na to, zda by byl nebo nebyl miliardář. A naopak člověk, který přemýšlí o každé koruně a není ochoten nikomu pomáhat, by nepomohl nikomu, i kdyby byl miliardář. Kvantitativní výzkumy ukazují, že čím jsou lidé bohatší, tím menší část svého majetku dávají na dobročinné účely ve srovnání se střední vrstvou.

Co bohatým, které jste zkoumal, dává, když pomáhají?

To, co nám všem. Dobrý pocit z toho, že jste někomu pomohli.

Existuje něco, co mají bohatí lidé společného?

Společného mají to, že nemají společného vůbec nic. Každý je úplně jiný. V první řadě každý z nich je sám sebou, nikdo z nich není kopií někoho jiného.

Jak vás cesta kolem světa změnila?

Obrovským způsobem úplně ve všem. Uvědomil jsem si, co je v životě důležité. Každá vteřina strávená s blízkými a kamarády, energie, kterou tomu věnujete, je milionkrát důležitější než každá koruna, kterou vyděláte. Úspěch je pomíjivý. Hnat se za ním je zbytečné. Je to jako osel, který má před sebou tu mrkev... a vy pořád za ní běžíte a nikdy ji nechytíte. Je důležité si užívat to, co zrovna je, a zároveň si hledat věci, které vás dělají šťastným. Nejsou to jachty a obrovské domy, ale věci, které člověk zažívá. K tomu, abyste něco zažívali, nepotřebujete z 99,9 % žádné bohatství. Je toho tolik, vlastně o tom je celá moje knížka *Jak jsem stopoval letadlo*.

Uplynula nějaká doba, nemáte tendenci spadat do starých kolejí, tj. obklopovat se luxusem a vydělávat velké peníze?

Ty samé koleje už to nikdy nebudou. Na první pohled žiju podobný život, jaký

Vystudovaný psycholog a podnikatel Stanislav Gálik se rozhodl objet svět po boku bohatých a úspěšných lidí. Z rozhovorů s nimi vznikla kniha *Jak jsem stopoval letadlo*.

jsem žil před cestou, ale už s jiným nastavením mysli. Předtím jsem hezky bydlel, měl drahé auto, nějak se oblékal, nějak se stravoval. Teď to všechno mám také, ale s tím rozdílem, že když stojím v autě na křižovatce, tak už si nemyslím, že jsem něco víc než lidé v tramvaji, že jsem chytřejší, schopnější, lepší, protože já jsem to dokázal a oni ne. Teď si uvědomuju, že v té tramvaji je určitě hodně lidí, kteří jsou pro tento svět důležitější a významnější než já. Události, které se mi v životě staly, mě vedly k vděčnosti za to, že tomu tak bylo. Byl jsem zkrátka ve správný čas na správném místě a jsem za to rád. Také si víc uvědomuju, že co je dnes, nemusí být zítra, a umím se z toho dneška radovat.

Nepřemýšlel jste někdy vzdát se toho luxusu úplně?

Pro mě je důležité najít si v životě ve všem správnou rovnováhu. Snažím se nežít ani jeden z extrémů. Na jedné straně za pár měsíců jedu do Indie jen tak, na boso a s batohem na zádech a cvičit jógu. Na druhé straně miluju auta. Když cítím benzín, když držím volant, dělá mi to dobře. Lidé si často myslí, že hmotný svět nelze směřovat dohromady se spirituálním. Duchovně založení lidé často pohrdají materialistickými věcmi, na druhé straně lidé materiální si myslí,

že ti spirituální by chtěli žít ze vzduchu a jíst jen saláty. Pro mě to tak není. Mně život připomíná raut. Nabízí nám tak obrovské spektrum zážitků, chutí, barev, vůní a mě to jednoduše všechno baví. Ochutnávat a poznávat.

Můžeme opravdu dosáhnout štěstí v kultuře konzumu?

Samozřejmě, protože štěstí a konzum spolu absolutně nesouvisí. Lidé se dopouštějí omylu, když si myslí, že ano. Když jsem na dovolené v Asii, chodím na výlety bosý a přes den mi stačí jíst ovoce a zeleninu. V naší části světa žijeme víc konzumně, nabízí se jiné zážitky, a tak si jich také dopřávám, ale konzumace věci mě nedělá šťastnějším. Štěstí je rozhodnutí. Mnoho lidí se totiž rozhodne, že budou šťastní, až budou něco mít. Chybou je myslet si, že když mám, tak jsem šťastný, když nemám, jsem nešťastný.

Jak čelíte stresu?

Já stres nezažívám. Je to pro mě také rozhodnutí. Prostě jsem se rozhodl, že v životě stres nepotřebuju. To, co jiné lidi stresuje, mě nestresuje. Já vím, říká se mi to lehko, jelikož nemám rodinu a děti,

„Když stojím v autě na křižovatce, tak už si nemyslím, že jsem něco víc než lidé v tramvaji, že jsem chytřejší, schopnější, lepší, protože já jsem to dokázal a oni ne,“ vysvětluje Stanislav Gálik, psycholog, podnikatel a investor.

o které bych se musel starat. To je ale jen část stresu, který lidé často prožívají. Lidé stresuje práce, dopravní situace – a dokonce je dokáže stresovat i taková věc, jako je počasí. Venku je zima nebo prší a lidé jsou z toho naštvaní. Chápete to?! To je, jako kdyby mě naštvalo, že je nějaký strom vysoký nebo zelený...

Často koukáte na mobil. Dokážete se odстриhnout od sociálních sítí? Zpomalít se?

V průběhu pracovního dne jsem s ním pořád v kontaktu a přiznám se, že například na sociální sítě se podívám klidně deset- až patnáctkrát. Jsou ale dny, kdy telefon odkládám a vůbec mě virtuální realita nezajímá. Je důležité najít si rovnováhu, ovládat sám sebe, nebýt obětí. Ale nejen sociálních sítí, také peněz, svých snů a jiných věcí.

Máte rád dalajlamu. Co si z něj berete?

Klid, rozvážnost, holistický a globální způsob přemýšlení, mírumilovnost, láskyplnost. Způsob bytí, jeho představa koexistence všech lidí. Reprezentuje pro mě svět, jaký bych si přál, aby byl.

V jednom rozhovoru citujete amerického podnikatele a filantropa Rajeshe Settyho, kterého jste na svých cestách osobně potkal a který říká, že je „důležité dávat, ale je také důležité vědět přesně co“. Vy víte, co dávat?

Rajesh Setty je pro mě nejštědřejší člověk, jakého jsem kdy potkal. On sám ale říká, že nemá cenu dávat něco bezhlavě, ale jen to, čeho máme hodně, a to, co má skutečnou hodnotu. Můžou to být peníze, kontakty, čas, energie a tak dále. Každý má něco, co může darovat. Například já mám dnes ráno i zítra schůzku s lidmi, kteří mě požádali o pomoc s rozjezdem jejich startupu. Mohl bych si klidně za to říct konzultantskou sazbu, ale to není potřeba. Zkušenosti a čas věnuju smysluplným věcem moc rád. Můžeme dávat různé věci – peníze, čas, energii, milé slovo, úsměv... Já se snažím dávat to, čeho mám hodně.

Německý psychoterapeut Bert Hellinger tvrdí, že mezi dáváním a bráním musí existovat vyváženost. Berete také?

Samozřejmě. Na to, abyste mohla dávat, musíte také brát. Já se vnímám jako takový průtokáč. Je omyl, pokud se z člověka stává jen zádržná nádrž a jen do něj něco přichází a nic z něj nevychází.

JE OMYL, POKUD SE Z ČLOVĚKA STÁVÁ JEN ZÁDRŽNÁ NÁDRŽ A JEN DO NĚJ NĚCO PŘICHÁZÍ A NIC Z NĚJ NEVYCHÁZÍ.

Na Masarykově univerzitě učíte psychologii přesvědčování a jedním z témat je úspěch. Co pro vás znamená úspěch dnes?

Pro mě úspěch rovná se dosažení cíle. V konečném důsledku úspěch může mít nekonečné množství podob. Pro někoho je to miliarda na účtu, pro někoho tři děti, nový iPhone, výstup na horu. To je ale důvod, proč nerad pracuju se slovem úspěch. Většina populace si úspěch spojuje s bohatstvím. Když lidé vidí drahé auto, luxusní oblečení, luxusní bydlení, mají tendenci si myslet, že ten člověk je úspěšný. Možná ale není vůbec úspěšný. Třeba je úplně nešťastný a možná šofér autobusu, který právě projel kolem, je milionkrát šťastnější a možná i úspěšnější. Možná pro něj to, že se stal řidičem, že má doma spokojenou rodinu, byla náročnější cesta, než pro toho člověka s luxusním autem.

Co by tedy mohlo být alternativou k úspěchu?

Štěstí.

Jste známý kritikou českého vzdělávacího systému. Co vám na něm vadí?

Už se to zlepšuje a často je to zásluha jednotlivých učitelů. Mně v něm vždy chyběla snaha učit studenty kriticky

myslet. To vyžaduje velké nasazení, vyrovnanost učitelů, kteří musejí pochopit, že dítě ve škole není proto, aby od něj něco přijalo a naučilo se to, ale že to dítě je potřeba rozvíjet, vést ho k samostatnosti a k vlastnímu myšlení. Já bych si moc přál, aby se na základních a středních školách více rozvíjelo, co se rozvíjí až na vysokých školách, tedy nacházet si informace, ověřovat si je, propojovat, analyzovat a pak se snažit dopátrat se co nejpřesnějších závěrů. To, co ti říká nějaká autorita, nemusí být vůbec pravda.

Jste vystudovaný psycholog, ale doposud jste se kromě přednášení na univerzitě živil startupy. Nyní vyvíjíte digitální peněženku pro Českou spořitelnu. Co vám současná práce dává?

Je to pro mě seberealizace, učím se opět nové věci. Já rád něco tvořím. Když něco není, je nějaká představa, jak by to mohlo být, a mě baví tu představu naplňovat. Jakmile je to ale hotové, potřebuji další výzvu.

Máte nějakou vizi, kde byste chtěl být, až vám bude třeba padesát?

Pokud si mám sám sebe představit v padesáti, chtěl bych být vysmátý, nic víc. To mi bude stačit.

STANISLAV GÁLÍK (1986) vystudoval psychologii na FF MU. Ve 24 letech založil úspěšnou krejčovskou značku Galard. Pracoval pro firmu Unifer, která měla za cíl modernizovat české školství. Nyní pracuje pro Českou spořitelnu na několika inovativních projektech. Je autorem knihy *Jak jsem stopoval letadlo* (2016), ve které popisuje zážitky ze setkání s úspěšnými lidmi, když s nimi cestoval kolem světa.

KDO DÁVÁ ÚPLNĚ NEJVÍC

TEXT: KATEŘINA SOUDKOVÁ, FOTO: WIKIMEDIA COMMONS, NBC

Jak rozhodnout, co je ten největší dobročinný dar? Jedná se o nejvyšší absolutní částku? Nebo jde o dar, který je v poměru k majetku největší? Jedná se o příspěvek, který byl nejlépe zhodnocen? Ať už se na otázku toho největšího daru podíváme z jakéhokoliv úhlu, některá jména se objevují opakovaně.

Je to jednoduché. V současné době jsou nejtědřejšími dárci tři nejbohatší lidé planety – Bill Gates, jeho manželka Melinda a Warren Buffett. Hlavním příjemcem jejich darů je *Nadace Billa a Melindy Gatesových*, která je současně největší transparentně vedenou soukromou nadací na světě. Skrze ni putují do vybraných organizací, mezi nimiž jsou Oxfordská univerzita, UNICEF či Světová zdravotnická organizace, každoročně stamiliony dolarů. Nadace se zaměřuje na několik tematických oblastí, jako jsou

Největší dárcovská trojka na světě
Warren Buffett, Melinda a Bill Gatesovi.
Zakladatelé a hlavní hybatelé kampaně
The Giving Pledge.

globální rozvoj a boj proti extrémní chudobě, celosvětové zdraví, zejména pak boj proti infekčním chorobám, a vzdělávání. Do roku 2017 bylo na tyto oblasti věnováno více než 21 miliard dolarů, což je částka, která nemá ve filantropii obdoby.

I největší samostatný dar jednotlivce byl určen této nadaci. Dárce byl investor a svého času i nejbohatší člověk na světě, Warren Buffett, který už před lety vyslovil názor, že jeho děti by neměly zdědit z jeho bohatství příliš. Měly by podle něj zdědit právě tolik, aby měly dostatek, ale neměly pocit, že nemusejí nic dělat. Většinu svého majetku se proto rozhodl darovat na charitu. V roce 2006

pak jeho úmysl získal konkrétní tvar. Zavázal se věnovat 83 procent svého bohatství nadaci manželů Gatesových, a to darem 10 milionů akcií své společnosti Berkshire Hathaway – což v roce 2006 znamenalo zhruba 30 miliard dolarů, které jsou nadaci postupně spláceny.

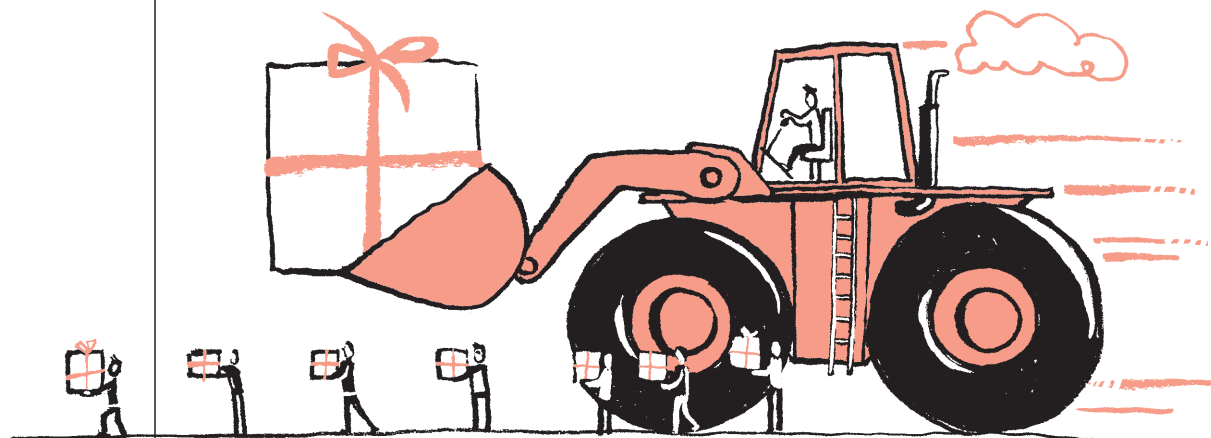
Warren Buffett je jedním z nejhlasitějších, ale rozhodně ne jediným, zastáncem toho, aby se bohatí vzdali velké části svého majetku na dobročinné účely. Společně s Billem Gatesem proto inicioval v roce 2010 proslulou kampaň *The Giving Pledge*, tedy „Zavázání se k daru“, která má inspirovat i ostatní, aby svůj přebytek věnovali na charitu. Členové této iniciativy se morálně zavazují věnovat minimálně polovinu svého jmění. K této výzvě se záhy připojili mnozí další miliardáři, mezi nimi Elon Musk, Larry Ellison či Mark Zuckerberg. Už jen majetek, který přislíbilo prvních čtyřicet členů, byl vyčíslen na 125 miliard dolarů. Ovšem od té doby se počet členů rozrostl na 154 jednotlivců či rodin, a přislíbený majetek se tak vyšplhal na téměř 740 miliard dolarů. Ne nadarmo se Spojené státy pravidelně umísťují na prvním či druhém místě v žebříčku nejtědřejších států. Tento žebříček, sestavovaný každoročně na základě dotazníkového šetření ve více než 140 zemích, ukazuje i to, že štedrost nemá nic společného s celkovým bohatstvím.

Na prvním místě se se Spojenými státy v posledních letech střídá Myanmar, jedna z nejhudších zemí v jihovýchodní Asii, zatímco Čína, která disponuje jednou z největších ekonomik světa, se tradičně drží na posledním místě.

Kam se daruje

Filantropie podléhá trendům a celospolečenská situace často ovlivňuje, kam dary směřují. Zatímco před sedmi lety putovala nejvyšší částka do zdravotnictví, konkrétně deset miliard dolarů z nadace manželů Gatesových věnovaných na očkování v rozvojových zemích, v poslední době jsou už poněkolidkaté příjemci těch nejtědřejších darů univerzity. Žebříček největších amerických filantropů, který každoročně sestavuje magazín *The Chronicle of Philanthropy*, vede pro rok 2016 Phil Knight, spoluzakladatel firmy Nike, a jeho žena Penny. Loni společně darovali 900 milionů dolarů, které byly rozděleny mezi univerzitu v Oregonu a Stanfordskou univerzitu. Jejich příspěvek ve výši půl miliardy dolarů na výstavbu výzkumného ústavu při univerzitě v Oregonu se stal i největším jednorázovým darem veřejné univerzity nejen v roce 2016, ale v celé americké historii.

Ovšem nejtědřejšími dárci loňského roku můžeme nazvat Howarda a Lottie Marcusovy, kteří charitě věnovali veškeré své životní úspory. Manželé,

Manželé Howard a Lottie Marcusovi, kteří ve 30. letech utekli před nacisty do USA, věnovali veškerý svůj majetek, 400 milionů dolarů, Ben Gurionově univerzitě v Tel Avivu.

kterí ve 30. letech emigrovali z Německa do Spojených států, loni přispěli celým svým majetkem – tedy 400 milionů dolarů – izraelské univerzitě Ben Gurion na výzkum pouští a zásob vody.

Kromě univerzit peníze putují také na ochranu životního prostředí, zavádění přírodních rezervací, na lékařský výzkum (zejména výzkum rakoviny) a na podporu muzeí – loni k nim směřovalo nejvíc prostředků za posledních pět let. Zatímco celkový objem peněz věnovaných na charitu celosvětově roste, a to víc než jen o míru inflace, v Americe poklesl. Z deseti miliard v roce 2014 na téměř polovinu. „Důvodem tohoto poklesu není jen fakt, že v roce 2016 bylo relativně málo těch opravdu velkých darů z dědictví, ale v Americe byly prostředky směřovány na úplně jiné než charitativní účely, a to na prezidentské volby. Energie byla soustředěna do politiky a ne do filantropie, proto nebyli mnozí dárci tak aktivní,“ tvrdí Robert Kissane, předseda CSS Fundraising. Objem darů běžně reaguje na celospolečenskou situaci, největší propad přišel, dle očekávání, v roce 2008 ve spojitosti s celosvětovou ekonomickou krizí, ale i v dalších letech dobročinnost utrpěla

kvůli nestabilní ekonomické situaci, kdy jednotliví dárci raději směřovali své finance jinak.

Velké dary vyvolávají velké otázky

Takto velké dary jsou mnohdy podrobovány ostré kritice. Přibývá superbohatých podnikatelů, kteří nepocházejí z rodin s dlouhou tradicí, ale vypracovali se od základu a rychle zbohatli, často na moderních technologiích. Tito noví filantropové nečekají na to, až svůj majetek jednou odkážou v závěti, ale jsou výrazně více nakloněni tomu darovat ještě za svého života. Tento příliv nového bohatství pak směřuje do různých nadací, které často vzbuzují otázky. Když v prosinci 2015 Mark Zuckerberg a jeho žena Priscilla Chan vyhlásili, že 99 procent ze svého podílu akcií Facebooku (v té době v hodnotě okolo 45 miliard dolarů) postupně věnují na charitu, vzbudilo to nejen nadšené ohlasy, ale i příval kritiky. Své jmění se totiž rozhodli vložit do *Chan Zuckerberg Initiative*, nově založené organizace, která má podporovat zdraví a vzdělávání, ale která je strukturovaná jako společnost s ručením omezením. Tato struktura jim, na rozdíl od nadace, umožní mít nad penězi větší moc, nejsou vázáni povinností ročně darovat alespoň 5 procent z hodnoty příspěvků a mohou z ní investovat i do politických či výdělečných projektů.

ZATÍMCO CELKOVÝ OBJEM PENĚZ VĚNOVANÝCH NA CHARITU CELOSVĚTOVĚ ROSTE, A TO VÍC NEŽ JEN O MÍRU INFLACE, V AMERICE POKLESL.

V mnoha ohledech tedy tato iniciativa funguje spíše jako investiční nástroj výhodný i pro své zakladatele. Mluvilo se dokonce o vzniku „filantrokapitalismu“, kdy miliardáři směřují svůj majetek do organizací, které vypisují granty, ale zároveň i získávají finanční prostředky... a jejich hospodaření je často neprůhledné.

Podobná kritika se nevyhnula ani nadaci manželů Clintonových, jíž byla vytýkána netransparentnost, ani *IKEA Foundation*, kterou magazín *The Economist* odsoudil, že zatímco je nejbohatší evropskou nadací, je zároveň tou, která je nejmíň štědrá a její spravování je neprůhledné. V tomto případě ale negativní popularita přinesla změnu k lepšímu a *IKEA Foundation* rozšířila své aktivity, zpřehlednila je a zaměřila svou činnost k dětem a rodinám v rozvojových zemích.

Dalším důležitým problémem u velkých charitativních darů jsou i daňové úlevy. Pokud se čím dál tím víc nejbohatších lidí rozhodne své peníze věnovat na dobročinnost, jsou s tím spojené i znatelné slevy na daních a ve chvíli, kdy jde o desítky miliard, propad v příjmech z daní bude patrný i v celostátním měřítku. Bohatnou tak organizace, které nejsou spravovány žádnými volebnými zástupci, a vládě mohou naopak chybět zdroje na financování například sociálních či vzdělávacích projektů. Navíc v období, kdy je velmi zřetelná propast mezi jedním procentem nejbohatších lidí a zbytkem populace, kdy nadace a neziskové organizace ztrácejí důvěru a nálada ve společnosti je napjatá, tyto dary vzbuzují i určité obavy, jaký je skutečně jejich celkový přínos.

1. prosince 2015 založil zakladatel Facebooku Mark Zuckerberg se svou ženou Priscillou Chan dobročinnou společnost s ručením omezeným Chan Zuckerberg Initiative. Dále se zavázali, že během života věnují 99 procent akcií Facebooku na dobročinnost.

NEJŠTĚDŘEJŠÍ ČEŠI V Čechách se, podobně jako ve světě, drží trend, že největší dary směřují do vzdělávání. Jedni z nejbohatších Čechů, Petr Kellner či Zdeněk Bakala, jsou známí svými nadacemi, které poskytují stipendia českým studentům na zahraničních vysokých školách, bývalý šéf ČEZ Martin Roman prostřednictvím své nadace podporuje gymnázium PORG. Velké částky putují také do lékařského výzkumu, zejména na výzkum rakoviny, a do vědy obecně, kam své granty směřuje nadační fond *Neuron*. I firemní filantropie přestává cílit na líbivá témata pro nejštědřejší dárce energetický gigant ČEZ, jehož nadace se zasazuje zejména o rozvoj regionů. Nejen miliardáři, ale i čím dál tím víc podnikatelů a drobných dárců přispívá na charitu, a objem darů rok od roku roste. V loňském roce celková částka darovaná na dobročinné účely dosáhla v České republice téměř závratných 7 miliard korun, přičemž skoro 2 miliardy pocházely od individuálních dárců.

THE CHRONICLE OF PHILANTHROPY

TEXT: HANA DE GOEIJ

Populární časopis a filantropie? Pro zájemce i profesionály z dobročinného světa vychází už od roku 1988 časopis, který na poli informací o světové filantropii drží první místo a dnes je stejně vyhledávaná i jeho elektronická verze philanthropy.com.

Pohybujete se mezi mecenáši? Hledáte žebříček těch nejvelkorysejších dárců světa? Dříve či později skončíte na webu philanthropy.com, onlinové podobě legendárního časopisu *The Chronicle of Philanthropy*. *The Chronicle of Philanthropy* je špičková zpravodajská organizace, která vznikla v roce 1988, a jejím cílem je poskytovat aktuální a komplexní informace všem, kteří jsou nějakým způsobem zapojeni do filantropie. Obrací se k ní leadeři dobročinných organizací i privátní bankéři. Její součástí je robustní poradenská sekce pro pracovníky z neziskového sektoru a nejobsáhlejší přehled kariérních příležitostí. *The Chronicle* provozuje webové stránky,

na které každý den umísťuje nové články a zároveň vychází každý měsíc jako tištěný časopis. Pravidelně jej čtou desítky tisíc lidí z neziskového sektoru a často je citován v jiných médiích jako jeden z nejdůvěryhodnějších zdrojů dat a informací o charitě. Díky své popularitě si web *The Chronicle of Philanthropy* může dovolit být uzamčen, přičemž předplatné na rok činí 84 dolarů, a na dva roky 146 dolarů.

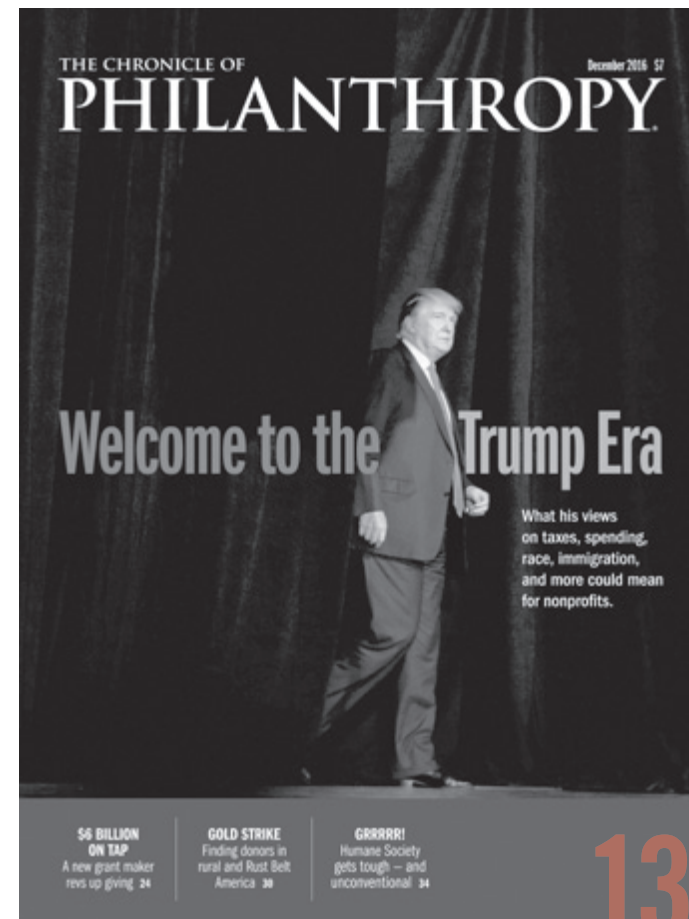
Jak si stojí Amerika

Padesát největších dárců ve Spojených státech amerických věnovalo v roce 2016 na dobročinné účely 5,6 miliardy dolarů, seznamu poprvé vévodí Phil Knight, spoluzakladatel sportovní značky Nike, který spolu s manželkou věnoval 900 milionů dolarů. To zjistila každoroční zpráva *The Philanthropy 50*, kterou časopis *The Chronicle of Philanthropy* vydává. Periodikum mimo to každý rok publikuje přehled čtyř set největších amerických dobročinných organizací a mapu *How America Gives*, která ukazuje, kde ve Spojených státech lidé dávají na charitu prostředků nejvíce. Tím vším nejen zásadně dokumentuje dění v oblasti filantropie, ale doslova dokáže lidem i sáhnout do kapsy.

„*How America Gives* je krásný příklad toho, jak naše práce ovlivňuje množství prostředků, které Američané na charitu dávají,“ říká Ginnie Titterton,

PR manažerka časopisu. „Lokální komunita, nedávno například Loudon County kousek od Washingtonu D.C., často používají naše data k tomu, aby inspirovaly své obyvatele k věnování vyšších částek. Zásadní pro náš růst v průběhu téměř třiceti let byl rozvoj nejrůznějších specializovaných zpráv, přehledů a seznamů o charitě a darování. Jako právě třeba *Philanthropy 400*, čtyři sta největších amerických dobročinných organizací, nebo *Philanthropy 50*, který představuje padesát nejštědřejších dárců,“ vysvětluje Ginnie. Jednou za pár let pak *The Chronicle* vydá na základě daňových příznání i populární *How America Gives*. Podle posledního z roku 2014 dávají bohatí Američané poměrně ke svým

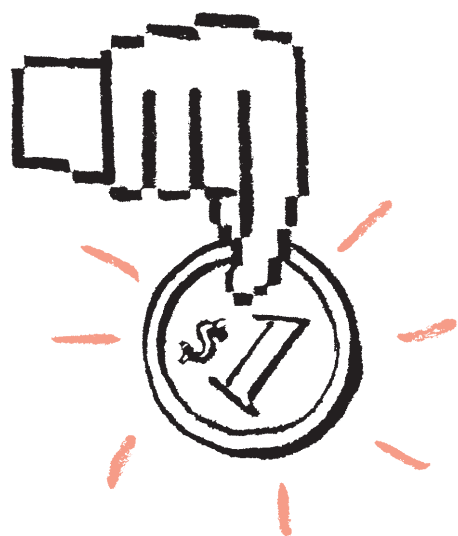
THE CHRONICLE OF PHILANTHROPY je nejdůležitějším a nejvlivnějším médiem, které se zabývá filantropií. Vychází od roku 1988 v USA jako tištěný měsíčník. Kromě něj vydavatelství provozuje webové stránky philanthropy.com, které předplatitelům poskytují archiv informací, rozhovorů, analýz a výzkumů. K *The Chronicle of Philanthropy* se obrací zakladatelé a ředitelé neziskových organizací, bankéři, investoři i firmy. Jsou tu také k dispozici placené webináře o fundraisingu, sociálních sítích a technologiích.

Jeden z nejrrelevantnějších zdrojů informací o světové filantropii, časopis *The Chronicle of Philanthropy*. Jeho elektronická verze philanthropy.com je otevřena pouze pro předplatitele, roční předplatné činí 84 dolarů.

příjmům na charitu méně než střední vrstva a chudé obyvatelstvo. Průměrně to byla tři procenta z příjmu, číslo, které po desetiletí zůstává konstantní. Mimochodem, nejštědřejší jsou obyvatelé Utahu a nejméně naopak dávají v New Hampshire.

Philanthropy.com stojí za ozkoušení. Kromě článků jsou tu blogy, podcasty, videa, výpovědi profesionálů z řad nezisku, obrovský archiv a nakonec i síť webinářů, kde se lze učit o fundraisingu, technologiích ve službách dobročinnosti i jak si úspěšně požádat o grant.

VIA GOODOOD

TEXT: NORA GRUNDOVÁ, FOTO: ARCHIV VIAGOODO

Češi vyvíjejí jedinečnou dobročinnou aplikaci a sociální síť, která pomůže v USA darovat a připojit se k dobré věci. Časem se prý připojí celý svět. Proč nejdříve v USA a jak bude aplikace fungovat?

Poprvé jsem o vývoji téhle aplikace slyšela letos v Českém domě v New Yorku, už se tam o ní vědělo. Posléze jsem zastihla jejího duchovního otce Martina Valtu i ústa a hybatele týmu Vladislavu Závrskou na cestě do Texasu, protože tito lidé jsou většinu času buď v USA, nebo zrovna na cestě tam. Tým vyvíjející aplikaci *viaGood* je přitom rozkročen mezi Olomouc, Prahu, Londýn a Venice na Floridě.

Název *viaGood*, tedy cesta k lepšímu životu, napadl Martina Valtu už před mnoha lety. K samotnému vzniku aplikace přispělo několik dobrých a jedna špatná věc. K těm dobrým patří, že Michal Valta před třinácti lety založil softwarovou firmu, kde mu od té doby fungoval efektivní IT tým. Ač se profesně specializoval na realitní marketing, zajímal se celý život o to, jak být světu kolem sebe užitečným. Začala se v něm rodit myšlenka na dobročinnou platformu. „Měl jsem chuť pomáhat lidem, protože mi to dělalo samotnému radost. Jen to dlouhé roky nemělo konkrétní podobu,“ vypráví zakladatel aplikace. A tou špatnou věcí byla závažná autonehoda v roce 2012. Michalova řidička propadla mikros pátku na dálnici, vletěla do kamionu a šance, že se Michal z bouračky dostane živ a zdrav, byly pramalé. Ale dostal se. „Uvědomil jsem si, že život může zmizet ve vteřině, že nesmím ztrácet čas.“ Přivedlo ho to prý k přehodnocení životních priorit a rovnou začal na vývoji tzv. Be-good platformy se svým týmem ve firmě pracovat.

O co jde? „Je to systém, do kterého se může zapojit každý a přispět svým dílem ke zlepšení světa,“ krátce shrnuje

podstatu Vladislava Závrská, výkonná ředitelka projektu. Myšlenku rozvádí: „Naším cílem je prostřednictvím Be-good platformy podporovat dobré aktivity, které ve svých důsledcích mění svět k lepšímu, a pomáhat uživatelům radovat se ze života, být motivovaný k dobrým činům a vytváření dobrých vztahů. *ViaGood* je zaměřena na podporu 14 aktivity neziskových organizací a charit a využívá síly spojení lidí a zmnohonásobení účinku jejich pomoci.“

Tým kolem *viaGood* tvoří pět vývojářů, dva grafičtí designéři, analytik, Vladislava Závrská jako CEO a Michal Valta jako zakladatel myšlenky a vizionář. V současné chvíli jsou podle svých slov ve čtvrtině vývoje aplikace, ještě není ke stažení. „Snažíme se o co největší nezávislost projektu, rozhodli jsme se proto pro crowdfunding na vlastním webu *50000goodpeople.com*. Tolik dobrých lidí ve světě hledáme, každý může poslat 19 dolarů na vývoj a uvedení platformy *viaGood* na trh,“ vysvětluje Vladislava Závrská.

Být tam je cool

Používám sice slovo aplikace, ale bylo mi vysvětleno, že o pouhou aplikaci se nejedná, jde opravdu o sociální síť podobnou třeba Facebooku. „Mělo by být cool být ve *viaGood*, tak jako je teď cool být na Instagramu,“ shodují se oba. Na síti budou fungovat sekce a zájmové skupiny stejně jako na ostatních sociálních sítích. „Já mám například ráda psy,“ říká mi Vladislava. „Takže si zadám skupinu zvířata a budu dostávat feedy z téhle oblasti, hezká videa, informace a

JE TO SYSTÉM, DO KTERÉHO SE MŮŽE ZAPOJIT KAŽDÝ A PŘÍSPĚT SVÝM DÍLEM KE ZLEPŠENÍ SVĚTA.

Vladislava Závrská, výkonná ředitelka projektu *viaGood*

novinky, ale i příležitost v téhle oblasti pomáhat. Někdo jiný může mít rád třeba cestování nebo přírodu. Stejně tak se na *viaGood* lze dozvědět, že se v našem okolí koná zajímavá akce, zakládá nová organizace, buduje se třeba nová studna a můžeme se k ní připojit, poslat pět nebo deset dolarů jako příspěvek a pak sledovat, co se s penězi stalo. Nedostanete jen soustavu čísel jako ve výroční zprávě, ale dozvíte se, jak to skutečně s onou studnou vypadá.“ Je to prý první Be-good platforma svého druhu, všechny jiné umí něco včetně Facebooku, prostřednictvím kterého v USA lze posílat finanční příspěvky, ale *viaGood* by měla umět všechno. Má pomáhat lidem v obtížných situacích, ochraně přírody a zvířat. Pomoc bude adresná s tím, že je možné zjistit, jak silná pomoc v určité oblasti už je a kdo další se k pomoci připojil, například z přátel nebo okolí. Půjde i o sdružování dobrovolníků.

Úzké jádro pěti až deseti lidí, kteří se na vývoji *viaGood* podílejí, by mělo posléze fungovat jako redakční tým, obsah alespoň zpočátku bude nutné filtrovat. Jinak by měl síť *viaGood* podle Vladislavy čistit vlastní evaluační systém; každý

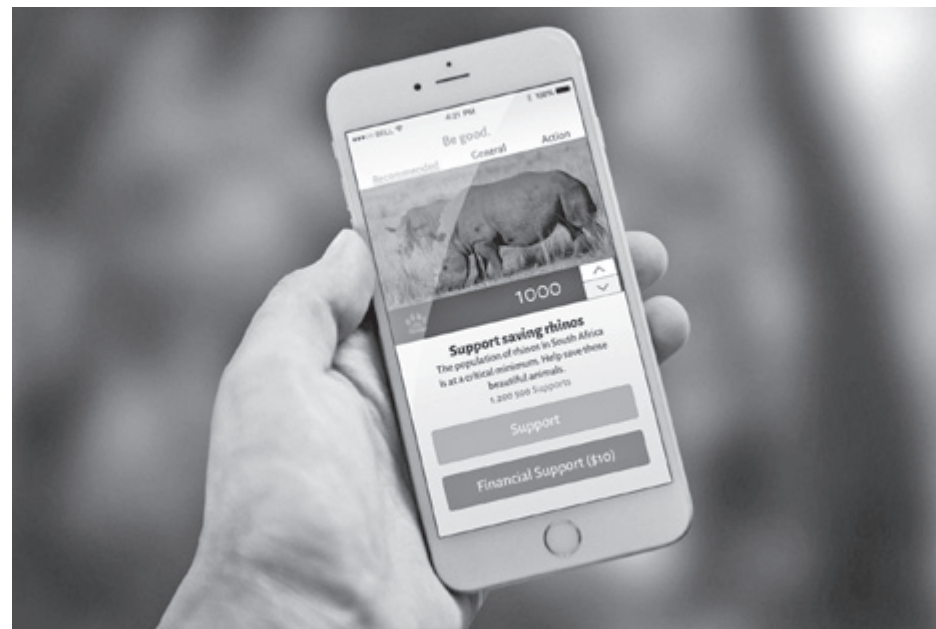
příspěvek bude mít rating, takže co je špatné, to systém sám vyloučí.

Pátrám, jestli bude na síti reklama. Bude, ale prý jiná, jinak postavená. „Například nějaká automobilka začne prodávat nový model. Místo popisování detailů o tom autě tam bude informace, kam firma přispěla, na čem dobrém se podílela,“ vysvětluje Michal Valta.

Nejdřív v Americe

Aplikaci vyvíjí tým zatím pro americký trh. Proč vlastně? Původně totiž měla aplikace a síť začít fungovat rovnou v České republice, nápad tu přece vznikl. Ovšem pak si Michal Valta a jeho tým spočítali poměr cena-výkon. Náklady na vývoj jsou stejné tam i tady, zatímco dopad na společnost by byl v USA nesrovnatelně větší. Michal to vysvětluje. „Kromě toho, že tam žije víc lidí, jsou tam také filantropii mnohem víc nakloněni. Na vývoj aplikace a sítě výborně reagují. A pak, pro globální start aplikace jsou USA mnohem vhodnější než Česko.“

Aplikace *viaGood* bude sloužit zároveň jako sociální síť, kde se lidé budou moci řídit do zájmových skupin. Tam se dozvědí novinky o svém zájmu i možnosti, jak se účastnit dobročinných aktivit.

Vladislava Závorská je výkonnou ředitelkou vývoje aplikace viaGood. Po studiu žurnalistiky a sociologie se zabývala sociální exkluzí. Vloni nastoupila do firmy a dnes létá mezi Českem a USA, kde aplikaci vyvíjí.

A tak se létá. Aplikaci by měli mít hotovou do konce tohoto roku a pak by měla dva roky běžet jen v USA. Jak říká Vladislava, to, že mají tým rozkročený mezi Atlantikem, ničemu nevadí. „Společně s Michalem jsme často na cestách po USA, zbytek týmu pracuje z Česka. Komunikace s týmem, byť v různých časových pásmech, probíhá perfektně, fungujeme jako flexibilní, na úkoly orientovaný tým, kde každý za svou část práce přebírá zodpovědnost, obvykle dvakrát do týdne máme intenzivní porady, kde shrnujeme, co se událo a kam je potřeba směřovat naše úsilí dál. Online prostředí nám komunikaci velmi usnadňuje, já osobně nevnímám rozdíl mezi tím, zda jsem v USA nebo v Česku.“

Zvol si dobro

Choose to be good je motto celé jejich činnosti. Základem je nadšení do vývoje aplikace, protože celý tým v sílu filantropie věří. Michal Valta intuitivně, Vladislava

VIAGOOD je vznikající aplikací a sociální sítí, která se bude soustředit na dobročinnost a charitativní aktivity. Jejím zakladatelem je programátor Michal Valta. Aplikace má za sebou čtvrtinu vývoje, který se odehrává z velké části v USA. Tam také od příštího roku bude viaGood fungovat nejdříve.

Závorská se jí věnovala i profesionálně. Po studiu žurnalistiky a sociologie na UP v Olomouci se roky zabývala sociální exkluzí, o které i učila na univerzitě. V době, kdy se vypravila na dvouměsíční stáž na univerzitu do Kentucky, dostala nabídku pracovat pro viaGood. Opustila tedy jisté místo a nastoupila do vývoje aplikace. Z obou je cítit vášně pro propojení dělání dobra a technologií.

„Vedla nás určitá nespokojenost ze světa, jakým způsobem je utvářen, ale také obraz o něm. Chceme podporovat dobré aktivity ve světě, šířit dobré zprávy, vytvářet pro každého příležitost, jak snadno prostřednictvím moderní technologie udělat svět lepším. Na základě naší realizovaných analýz jsme zjistili, že tak komplexní nástroj, který by využíval síly propojení mezi lidmi k proměně světa, jehož jsme součástí, není snadné nalézt.“ uzavírá Vladislava Závorská a chystá se odletět. „Ve svém důsledku je viaGood životním stylem, jehož základní hodnotou je starostlivost a zodpovědnost za svět, který utvářím, za svůj dobrý pocit z utváření sebe sama, ale také za druhé, za zvířata a za životní prostředí.“

PO ŠTĚSTÍ TOUŽÍ ÚPLNĚ VŠICHNI

TEXT: NAĎA STRAKOVÁ, FOTO: ARCHIV NADACE VIA

Podnikatel, zakladatel úspěšné firmy zprostředkovávající práci LMC, člen celosvětového filantropického klubu *Global Philanthropists Circle* a aktivní buddhista odnože dzogčen Libor Malý je ve filantropickém světě známou osobností. Na posledním aukčním večeru Nadace Via zakoupil NIC za dvě stě tisíc. Před časem, 21. prosince 2012, založil sociální síť *Hearth.net*, prostřednictvím které může člověk v podstatě darovat, co chce a komu chce. Proč ji založil, k čemu směřuje člověk sám a k čemu celá západní kultura?

Co Vám osobně přináší darování, pomoc druhým?

Upřímně, já nemám tu „pomoc druhým“ nijak obzvláště v lásce. Osobně to mám spíše tak, že když se objeví nějaká situace, která mnou nějak vnitřně pohne a vyžaduje nějakou akci, tak prostě udělám, co cítím, že je potřeba a ono to potom zvenku může jako pomoc druhým vypadat. Ale je to spíše intuitivní pohyb než nějaká „institucionalizovaná“, promyšlená pomoc. Jsou někteří lidé, kteří pomáhají hodně „nahlas“ a očividně, já osobně mám spíše rád, když se něco dobrého stane a nikdo ani neví, že jsem to udělal já. To mě potom opravdu baví.

Na darovacím webu, který jste inicioval, *Hearth.net*, jsem si všimla, že lidé darují věci jako míček hopík nebo pět magnetků. Neznevažuje to pak ty opravdové dary pro potřebné, pro které byl web zřízen?

No jo, to máte pravdu, ale co s tím? Nějak lidé začít musí, aby ztratili obavu z darování. Hodně lidí žije stále s vizí, že když něco dají, tak potom prostě mají méně. Že je to ve skutečnosti obráceně, to si právě musí osahat. A tak někteří prostě začínají s blbostmi. Ale co když i tyhle „blbosti“ udělají někomu radost? Potom je všechno v pořádku, ne?

Vaše ekonomika darů, na které je *Hearth.net* založen, předpokládá, že lidé jsou od přírody dobří a chtějí se dělit. Je to tak?

Víte, každý svého štěstí strůjcem. Viděla jste někdy miminko, které se narodí a čouhá mu z očí, jaký je to hajzlík? Já tedy ne, věřím tomu, že lidé jsou od narození více či méně dobří, ale během života z různých „rozumných“ důvodů zvolí přesvědčení, že svět a lidé v něm jsou prostě zlí, a proto je třeba se co nejvíce chránit. To je jako sebesplňující

Podnikatel, zakladatel firmy LMC a aktivní buddhista Libor Malý patří mezi velké české filantropy. Zabývá se ekonomikou darů a je přesvědčený, že do sta let bude svět fungovat bez peněz.

„Pokud máte ego opravdu pod kontrolou, můžete žít krásný a vědomý život uprostřed shonu běžného života, a přitom spočívat ve své prvotní blaženosti,“ říká Libor Malý.

proroctví, čím víc tomu věříte, tím víc se vám to potom opravdu děje. A já se vědomě rozhodl, že téhle víře o zlém světě a zlých lidech věřit nebudu. Jasně že na světě je spousta grázlů a opravdu zlých lidí, ale já to vidím ne jako pravidlo, ale jako výjimku. A úplně všichni, opakuji, úplně všichni, touží po štěstí. Jen bohužel nevědí, co dělat, aby se opravdu šťastnými stali. Myslí si, bohužel, že ke štěstí vede třeba moc, bohatství, sex, drogy, násilí a kdoví co ještě, ale to je všechno veliký omyl, vyplývající z hluboké, snad až bych řekl civilizační nevědomosti.

Z čeho plyne váš pocit štěstí?

Ze setrvávání v tom, co by se dalo popsat jako podstata jsoucna. Je z principu vyloučené si pod tím něco jakkoliv představit, protože tento prvotní stav bytí leží za hranicemi myslí, času i prostoru. Ale je možné tento stav prožít, protože je vlastní všem bytostem ve vesmíru. Chce to většinou léta meditací, ale jednoho dne tento prvotní stav bytí prožijete a potom už nic není jako dříve, protože poznáte podstatu všeho. Je v tom mnoho nuancí, ale ve zjednodušení tomu lidé

říkají láska, blaženost, božství, prázdnota, *advaita* či nedualita, *tao*, *dzogčhen* a nevím jak ještě jinak. Tento stav je mnohdy prožíván jako slaboučký pocit na pozadí všech prožívaných jevů, ale je o to trvalejší a hluboký a je zdrojem všech ostatních slastných pocitů. A nejlepší přípravou na dosažení tohoto prvotního stavu bytí je právě systematická aplikace laskavosti a štědrosti ve zcela běžném životě. Možná není úplně jasné, proč tomu tak je, to by bylo opravdu vysvětlování na dlouho, ale pro mne je to celé extrémně racionálně logické. A hlavně cítím a zcela reálně prožívám, že to funguje.

Byly pro vás někdy v životě peníze zdrojem svobody?

Odpovím upřímně: ano i ne. ANO proto, že dostatek peněz vás zbaví existenčních obav a můžete se více uvolnit do prožívání přítomného okamžiku. A také můžete efektivně pomoci tam, kde to cítíte jako potřebné. A NE proto, protože vím, že mnoho lidí se právě mylně domnívá, že dostatek peněz je zdrojem svobody a štěstí. Není, protože si sice vyřešíte jeden palčivý problém, ale na jeho místo okamžitě naskočí tisíce problémů dalších. Takže shrnuto: ne, peníze pro mne nikdy skutečným zdrojem svobody nebyly.

ČLOVĚK V SOBĚ MŮŽE NALÉZT ODVAHU A BÝT OBYČEJNĚ LASKAVÝ A ŠTĚDRÝ, ABY SE TO STALO TAKOVÝM DNA JEHO BYTÍ.

Jak dlouho vám trvalo, než jste se oprostil od svého ega, než jste se dotkl samé podstaty bytí a pocítil jste absolutní svobodu?

Jejda, tak upřímně, já se od ega ještě opravdu neosvobodil. To bych si totiž nemyslel, že vám teď odpovídám na otázku. A ono ani není dobré se ega nějak usilovně zbavovat, protože je ve světě docela užitečné, udržuje vaši pozemskou integritu. Ale rozdíl je, zda je ego vaším pánem, nebo zda máte své ego pod „kontrolou“. Pokud opravdu máte, můžete žít krásný a vědomý život uprostřed shonu běžného života, a přitom spočívat ve své prvotní blaženosti. V opačném případě je to hodno velikého soucitu. Každý z nás to někdy prožil, vidíte člověka, který se o něco usilovně snaží a jak si tím škodí. Ale nejde mu to říci, nevěří vám, nevidí to a pořád si jede to svoje. A k té absolutní svobodě podstaty bytí? Poprvé jsem ten zážitek myslí mým Mistrem dzogčenu Chogyalem Namkahiem Norbuem v létě 2002. A od té doby se to moje poznání tak nějak velice pomaličku rozvíjí a otevírá, a vlastně ten pojem absolutní svoboda tím postupně ztrácí smysl.

Máte pocit, že se západní kultura, po-tažmo Evropa, opravdu nachází v krizi?

No já to vidím tak, že celá éra západních liberálních demokracií se velice pozvolna chýlí ke svému konci, tedy pokud se nestane nějaký zázrak. To už říkal starý moudrý Platón, že dalším systémem po demokracii je diktatura. A zatím to postupně začíná vypadat, jako by měl pravdu. Nedá se s tím systémově dělat nic, to je prostě takové, jaké to je. Ale lze

dělat to, aby každý člověk našel v sobě odvalu a opravdu hluboce nezdolnou vytrvalost a začal být úplně obyčejně laskavý a štědrý, aby se to prostě stalo takovým DNA jeho bytí. Časem začne prožívat malé radosti a štěstí a postupně začne objevovat tu hlubokou moudrost, která za vším vězí. Už ten veliký mudrc Ježíš říkal: Miluj bližního svého jako sebe sama. Kdo skutečně porozumí podstatě tohoto výroku, je na definitivní cestě k osvětlení.

Je známé vaše přesvědčení, že za zhruba 100 let bude svět fungovat bez peněz. Máte trochu jasněji, jak by k tomu mohlo dojít?

Ano, věřím tomu tak na 99,1 procenta. Ale jak by k tomu mohlo dojít, to opravdu nevím, myslím, že to bude asi hodně moc složitý a i bolestivý proces a bude spojený se stále rostoucí chamtivostí a netolerancí k druhým. A také – teď trochu prakticky – velkou roli v tom bude hrát umělá inteligence a robotická revoluce, která tenhle svět změní k nepoznání a spousta věcí se stane prostě zbytečnými.

Má typ neziskové organizace, kterou provozujete, nějaká úskalí?

Úskalí je opravdu nespočet, řekl bych každý kvartál jiné. Nejprve si lidé mysleli, že jsem se zbláznil, když jsem o tom začal mluvit veřejně. Dnes třeba řešíme spory mezi lidmi na *Hearth.net* o tom, jak se má správně darovat a komunikovat, každý má totiž tu svoji vlastní představu. Prostě je to jedna veliká škola osobního rozvoje jak pro nás, co *Hearth.net* tvoříme, tak pro ty, co ho používají. A to mě rozhodně baví.

LIBOR MALÝ (1969) je původním povoláním programátor, v roce 1996 založil firmu LMC a servery Jobs.cz a Práce.cz, které po šestnácti letech vedení prodal. Začal se věnovat studiu buddhismu a založil sociální síť *Hearth.net*, která umožňuje lidem darovat, ale i dary zdarma přijímat. Pointou projektu je radost z dávání, ze štědrosti i ze štěstí přijímat. Hlavním mottem sítě je *Radost dát, štěstí přijímat*.

→ PŘÍBĚH

ŠTĚSTÍ JE DOVEDNOST

TEXT: NORA GRUNDOVÁ, FOTO: ZBYNĚK HRBATA

Sanjiv Suri, zakladatel, majitel a CEO Zátíší a držitel ocenění Via Bona v kategorii Mecenáš, se většinu času usmívá a žije šťastný život. Jak říká, ke šťastnému životu v našich končinách stačí člověku dvacet tisíc. Všechno navíc už je blahobyt.

Sanjiv Suri má kolem sebe silné energetické pole a je příjemné být v něm. Mluví bez přízvuku a přechází mezi bezchybnou češtinou a až alžbětinskou angličtinou. Narodil se, vyrostl a studoval v Dillí. I když vypráví o vážných věcech, jeho tvář nese klid a téměř nezatelný úsměv.

Je mu šestapadesát, v českém pohostinství dosáhl všeho, čeho mohl. Polovinu vydělaných peněz už dlouho věnuje na charitativní účely. A také spoustu svého volného času. Podporuje Lékaře bez hranic, UNICEF, Člověka v tísní a další. Například o své narozeninové oslavě v roce 2010 vyzval hosty, aby místo darů

Český podnikatel indického původu vyrostl v Dillí v rodině s měsíčním příjmem 40 dolarů, což prý umožňovalo život střední třídy. Rodiče celý život oddělovali deset procent výtěžku na charitu.

podpořili kambodžský projekt Člověka v tísní. Vybrané peníze zvojnásobil, takže na porodnická centra v Kambodži odešlo 1 350 000 korun. O tři roky později se rozjel na kole po rodné Indii, ujel 850 kilometrů a výtěžkem 120 000 dolarů z benefiční jízdy podpořil Lékaře bez hranic. Pomáhá stejně přirozeně, jako dýchá. Sám rád medituje a pravidelně u něj na svých cestách do Česka obědvá dalajláma.

V Česku žije tři desetiletí, přišel sem původně za svou švédskou přítelkyní, otevřel si pod schody Národního muzea kavárnu a v 90. letech zahájil špičkový gastronomický byznys, takže jeho čtyři restaurace Zátíší, Bellevue, Mlýnec a Žofín Garden i Zátíší Catering patří stabilně k tomu nejlepšímu.

Sanjiv Suri v 90. letech v Praze založil firmu Zátíší Group, která vlastní čtyři luxusní restaurace Zátíší, Bellevue, Mlýnec a Žofín Garden, i cateringový servis Zátíší Catering.

„Výraz ‚hledání štěstí‘ se mi z podstaty jeví jako hloupost. Hledat ho vlastně znamená, že má člověk dojem, že ho nemá, že mu schází,“ zahájil před lety náš hovor o štěstí. Mozek člověka je podle Sanjiva Suriho jednoduše nádoba. Buď do ní nalejeme negativní myšlenky, nebo pozitivní. Ale musíme být připraveni, že se tam pak už nevejdou ty druhé. „Štěstí je podle mě dovednost, dá se naučit jako fotbal. Musíte se jen pro něj rozhodnout, ono tu totiž je. Když jsem se rozhodl, že mě podporuje celý vesmír, věci se začaly měnit, začaly do sebe zapadat.“

Také už před časem Sanjiv Suri přestal sledovat zprávy. „Jsou zavádějící v tom smyslu, že začnete vnímat svět i svůj život jejich prostřednictvím. Protože se v nich však objevuje valná většina zpráv špatných, fungují jako temný filtr, přes který i váš život může vypadat temně. Vezměte si ale, že všechno kolem je daleko lepší, pozitivnější a optimističtější, než jak to zprávy interperují.“

Vyrostl v indickém Dillí v rodině, kde rodiče měsíčně vydělali dohromady čtyřicet dolarů, což tehdy stačilo na životní standard střední třídy. Už jeho rodiče oddělovali deset procent výtěžku, které šly na charitu, nikdy to neporušili. Sanjiv Suri si dělení svých peněz zkrátka přinesl z dětství. Mnoho let posílala jeho firma Zátíší Group třicet procent výnosu na charitu. Poslední roky je to padesát procent. V souvislosti s motivací mi vyprávěl příběh. „Jeden opilec měl dva syny – dvojčata. Z jednoho se stal v dospělosti taky opilec, z druhého starosta města. Když se lidé ptali toho opilce, proč svůj život takhle propíjí, říkal: Vždyť jsem měl otce opilce, měl jsem ho pořád před očima. Divíte se, že jsem taky opilec? Když se starosty ptali na počátky kariéry, říkal jim: vždyť jsem měl otce opilce, měl jsem ho pořád před očima. Divíte se, že jsem starostou? Vyšli ze stejného prostředí, ale každého motivovalo k něčemu jinému.“

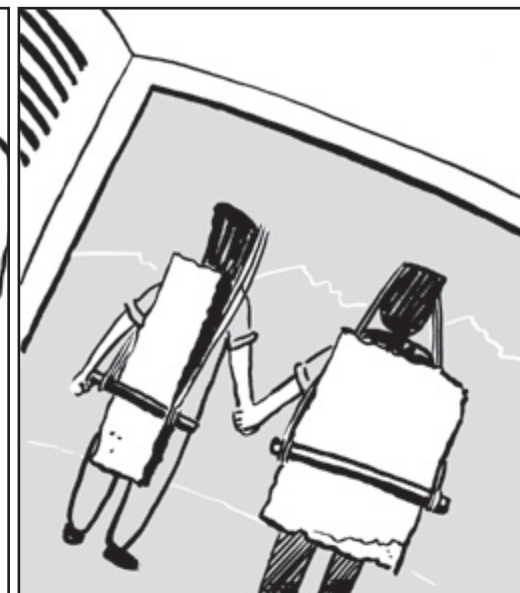
SANJIV SURI (1960) se narodil v Dillí. Vystudoval hotelovou školu. V 90. letech přišel do Prahy a založil tu restaurační a cateringovou skupinu Zátíší Group, jejímž je dodnes prezidentem a CEO. Patří mu restaurace Zátíší, Bellevue, Mlýnec a Žofín garden. Je vášnivým filantropem, jeho firma Zátíší Group odvádí padesát procent zisku na dobročinnost. Má čtyři děti.

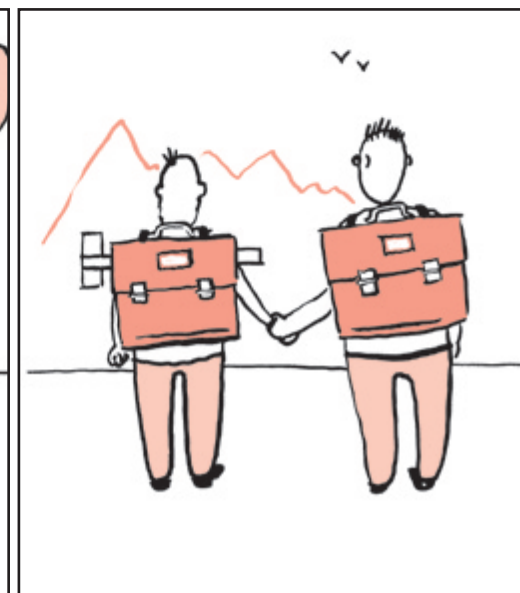
POMOC NA STÁNKU

Jak z hollywoodského filmu. Když bylo v roce 2012 Vivienne Harrové osm let, spatřila fotku dvou stejně starých nepálských chlapců. Měli na zádech přivázané obrovské kameny, které nosili; byla to jejich práce. Vivienne se rozhodla, že s otrokařením dětí ve světě zatočí, a postavila si stánek s citronádou. Hodlala vydělat 100 000 dolarů, které by šly organizacím bojujícím s nevolnictvím dětí. Vydělala je za 173 dnů. Dlužno říci, že se prodej limonád na stánku uskutečnil v Doc Edgar Parku ve Fairfaxu, co by kamenem dohodil od Silicon Valley, kde Viviennina rodina žije a tatínek Eric Harr tu je zdatným specialistou na PR na sociálních sítích. Vivienne se stala do dvou týdnů místní senzací. Tatínek na její popud založil firmu a fair trade limonádu s příběhem začal plnit do lahví. Nazvali ji Make a Stand Lemon-aid. V téhle oblasti se kolem každého nápadu rojí investoři, a tak brzy vznikla platforma *Make a Stand* (hra s významem slova *stand*, stánek i postoj) včetně aplikace. Platforma slaví úspěch a letos dvanáctiletá Vivienne boje s nevolnictvím dětí nevzdává!

22

23

ÚSPĚCH ZAVAZUJE

PETR SÝKORA (1974) vystudoval mezinárodní vztahy na VŠE, pak získal titul MBA na Thunderbird School of Global Management. V roce 1993 založil s Janem Černým společnost Papirius, dodavatelskou firmu na kancelářské potřeby. V roce 2006 společnost prodali americké firmě Office Depot. Z peněz z prodeje založili před více než pěti lety organizaci *Dobrý anděl*, která pomáhá rodinám dětí, které onemocněly rakovinou. K dnešku pomohli téměř 4 000 rodinám.

Foto: Wikimedia Commons

Proč jste si za peníze z prodeje Papiriusu nekoupil jachtu, neobjel svět atd.?

Protože jsme pochopili, že jich máme dostatek pro pokrytí potřeb rodiny i pro rozdávání. Není nic špatného na tom koupit si jachtu a objet s ní svět.

Jak se proměnila vaše práce v Dobrém andělovi?

První asi čtyři roky byly velmi intenzivní. Jak to tak na počátku bývá, dělal jsem všechno. Dnes v *Dobřím andělovi* pracuje beze mě a Honzy osm lidí na plný úvazek.

V čem se liší práce v soukromém a neziskovém sektoru?

Špičková nezisková organizace musí obsáhnout všechny oblasti jako soukromý podnik. Jasný smysl existence, srozumitelnou strategii, komunikaci s partnery a klienty, IT, finance, marketing atd. Jediný podstatný rozdíl je v tom, že účelem soukromé firmy je (také) vydělat peníze, na rozdíl od neziskové organizace, kde peníze sice nevyděláváte, ale právě tak potřebujete finanční disciplínu.

Občas slýchám, že lidé z neziskového sektoru by se neuchytili v soukromém. Vyvrátíte to?

V každém oboru jsou lidé schopní a lidé, kteří pracují méně nebo jsou na danou věc méně nadaní. Občas si dělám legraci a kolegyním říkám: „Až jednou, doufám, že za velmi dlouho, budete hledat práci, tak se soukromé firmy budou chtít přetrhnout, abyste pro ně pracovaly.“

Dobrý anděl vyplňuje mezeru mezi státní správou a trhem. Myslíte, že je to dobře?

Stát to má těžké, může nám dát jen to, co nám občanům – de facto pod hrozbou trestu – odebral. Je svázán složitými pravidly, každá věc je výsledkem kompromisu. My můžeme jednat rychle, pružně, určujeme vlastní pravidla. Dobří andělé pomáhají rodinám dobrovolně, z vlastního přesvědčení.

Co vás na práci rmoutí?

Snažíme se, aby nás příběhy příliš nemoutily. V celém koloběhu života, v koloběhu mezi zdravím a nemocí, hrajeme vlastně jen malou roli.

Má typ charity, které se věnujete, nějaká úskalí?

Je to jistě téma nemoci, smutku a někdy i umírání. Úskalím je i „úspěch“, který především zavazuje.

Jedno z vašich hesel je, že se snažíte „odvážněji obhajovat vaše hodnoty a to, že jste jiní“. V čem?

Veškeré dary posíláme rodinám nemocných. Neorganizujeme sbírky. Nevybíráme peníze pro rodiny ani prostřednictvím prodeje výrobků nebo služeb. Nenavrhujeme Dobrým andělům žádnou konkrétní částku.

Jsou pro vás důležitá média?

Ano. Přestože lví podíl na úspěchu měla a má televize NOVA, ke cti všem televizím patří to, že nám v průběhu let pomohly. I když se nevyhneme tématu onkologie a bolesti, snažíme se, aby v každém spotu, na každém billboardu a v každém textu byl také náznak radosti anebo lásky. Myslíme si, že emoční vydírání je krátkozraké – a také nevkusné.

24

UMĚNÍ DAROVAT

THE ART OF GIVING

ČTVRTLETNÍK PRO OBNOVU
ČESKÉ FILANTROPIE

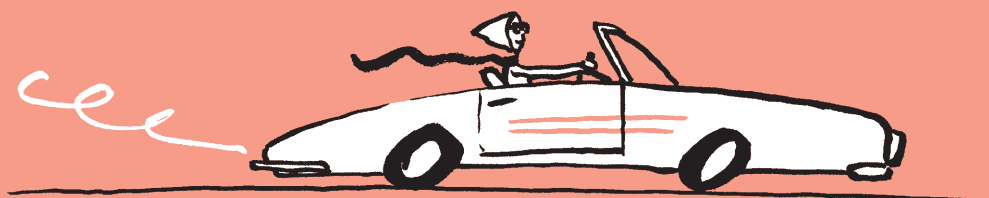
20 / JARO 2017

Vydává Nadace Via, Dělnická 1324/9, 170 00 Praha 7
Redakční rada Ivana Janečková, Václav Dejčmar,
Miroslav Motejlek, Marek Šálek, Jiří Bárta
Šéfredaktor Nora Grundová
Grafická úprava Tomáš Brichcín, Robert V. Novák
Jazyková redakce Boris Hokr
Externí spolupráce Naďa Straková, Hana de Goeij,
Kateřina Soudková
Produkce Tereza Skálová
Ilustrace Jan Laštovička
Tisk Indigoprint

Vaše náměty a připomínky zasílejte na e-mail:
umenidarovat@nadacevia.cz, kde můžete
také objednávat zasílání časopisu zcela zdarma.
ISSN 1805-4390, ev. č. MK ČR E 20786
Neprodejné

● ● ●
NADACE VIA

www.nadacevia.cz, www.umenidarovat.cz

**ČASOPIS UMĚNÍ DAROVAT VYCHÁZÍ DÍKY PODPOŘE DONA HAMERA,
MARKY BEDNAR, VÁCLAVA DEJČMARA, IVANY A TOMÁŠE JANEČKOVÝCH.**